

YÜD Yayını

IFC GREEN BANKING / YEŞİL BANKACILIK ÇALIŞMALARI SON DÖNEMDE DÜZENLENEN WEBINARLAR

IFC ile Derneğimizin yaptığı işbirliği çerçevesinde dahil olduğumuz Avrupa - Orta Asya Bölgesi'ndeki (ECA) iş ortaklarına yönelik Yeşil Bankacılık çalışmaları kapsamında düzenlenen iki webinarın notlarını kısaca derledik.

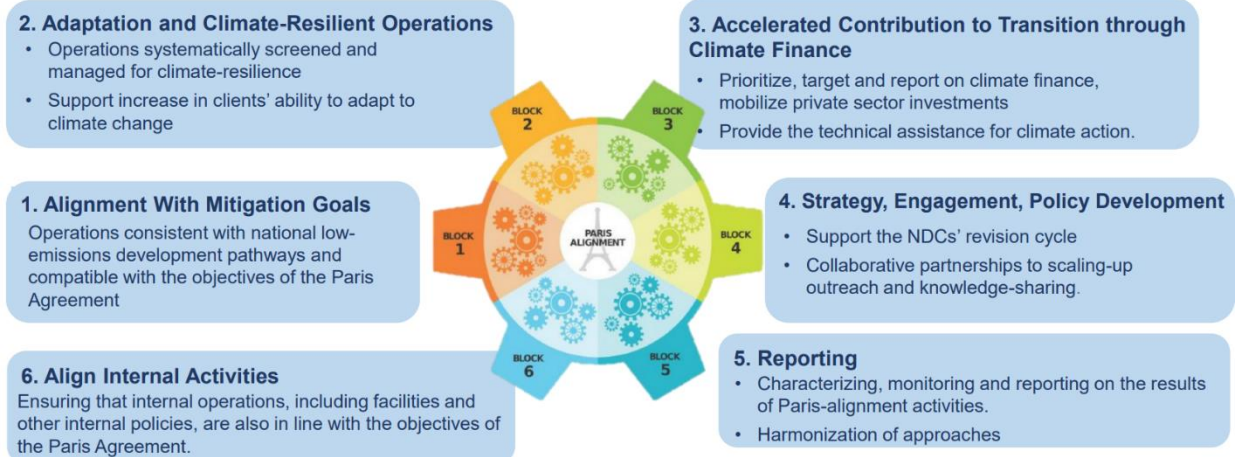
A. PARİS ANLAŞMASI: FİNANS SEKTÖRÜ NET-SIFIR GEÇİŞİNİ NASIL HIZLANDIRABİLİR?

➤ PARİS ANLAŞMASI

- ☞ Anlaşma, iklim kriziyle mücadelede için 12 Aralık 2015'te düzenlenen COP21'de 196 ülke tarafından kabul edilen ilk taahhüttür.
- ☞ Amacı; sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğu ortadan kaldırma çabaları bağlamında iklim değişikliği tehdidine karşı küresel tepkiyi güçlendirmektir.
- ☞ Anlaşma ile temel olarak;
 - sera gazı salımlarının neden olduğu küresel sıcaklık artışını, sanayileşme öncesi döneme kıyasla 2 derecenin altıyla sınırlamak; tercihen 1,5 santigrat derecede tutmak hedeflenmektedir
 - her ülke, 5 yılda bir gözden geçirilen ve Niyet Edilmiş Ulusal Katkı Beyanı (NDC'ler) olarak bilinen kendi emisyon azaltma hedeflerini belirlemektedir
 - zengin ülkelerin, yoksul ülkelerin iklim değişikliğine uyum sağlamasına ve yenilenebilir enerjiye geçmesine yardımcı olması gerektiği vurgulanmaktadır
- ☞ IFC ve Dünya Bankası Grubu, finansmanlarını ve yeni operasyonlarını Paris Anlaşması'nın hedefleriyle uyumlu hale getirme taahhüdünde bulunmuştur.
- ☞ Paris Anlaşması finansal kurumlar için temelde iklim riskinin daha sistematik bir şekilde analiz edilmesi anlamına gelmektedir.

YÜD Yayını

- Önceki dönemlerde bankalar için en önde gelen konu portföy riskleriyken günümüzde durumun tamamen değiştiği; en büyük risklerin siber güvenlik, kara paranın aklanması ve iklim krizi riskleri olduğu görülmektedir.
- Paris Anlaşması'nı dikkate alan kurumların çok daha büyük bir sermaye havuzuna erişebilmesi mümkün olabilmekte, bu durum borçlanma açısından fiyatlandırmalarının düşmesi, hisse senedi açısından da değerlemelerinin artması anlamına gelmektedir.
- Sermaye piyasaları enstrümanları açısından süreç ilk olarak yeşil tahvillerle başlamış, ardından mavi kredilere ve mavi tahvillere geçilmiş ve daha sonra da sürdürülebilirlik bağlantılı krediler başlamıştır.
- Bu süreçte kullanılan yöntem ve enstrümanların işe yarayıp yaramadığı, hangi iyileştirmelerin faydalı olacağına dair bankaların geri bildirimleri büyük önem taşımaktadır.
- Çok Taraflı Kalkınma Bankaları (MDB), Paris Anlaşması'nı 6 yapı bloğuna bölerek gerekli süreçleri temelde bir kerede değil zaman içinde adım adım uygulamaya geçirmeyi hedeflemiştir.

YÜD Yayını

- Finans sektörü, kendisine zorlu bir hedef olarak 2025 yılına kadar en azından birinci (azaltma hedeflerine uyum) ve ikinci (adaptasyon ve iklim dirençli operasyonlar) blokları tamamlamış olmayı belirlemiştir.
- Burada sorulması gereken 2 soru ön plana çıkmaktadır;
 - o Finanse ettiğiniz faaliyet, Paris Anlaşması'nın hedefleriyle uyumlu mu?
 - o Bir finans kuruluşu olarak, portföyünüzün maruz kaldığı fiziksel iklim riskini belirleyebiliyor musunuz ve bu riski kendi bilançolarınızda fiyatlandırıp değerlendirebilecek bir sisteminiz var mı?
- IFC ve EBRD tarafından oluşturulan çalışma grubu bu süreçlerin nasıl yürütüleceği ve operasyonel hale getirileceği konusunda öncülük etmektedir.
- Gelişmekte olan pazarlardaki fırsatların çoğunu finanse ettikleri göz önüne alındığında, finansal kurumlar Paris Anlaşması'ndaki uyum hedeflerine ulaşılmasında önemli bir rol oynamaktadır.
- Bu nedenle finansal kurumların iklim inisiyatiflerine yönelik finansmanlarını 2030 yılına kadar portföylerinin %30'una çıkarmak zorunda kalacakları tahmin edilmektedir. Bu da sağlanan finansmanın yaklaşık 1,5 trilyon dolardan 13 trilyon doların üzerine çıkması anlamına gelmektedir.
- İklim Politikası Girişimi/Climate Policy Initiative'in geçen sene yayınladığı bir rapora göre, 129 trilyon dolarlık varlığı temsil eden 547 finans kuruluşu Net Sıfır hedeflerini halihazırda açıklamıştır.
- Bu noktada IFC, finans kuruluşunun faaliyetlerinin Paris Anlaşması hedefleri ile ne ölçüde uyumlu olduğunu belirleme, farkındalık ve uyum için bilgi aktarımları, aksiyon adımlarının belirlenmesi gibi süreçlerle değerlendirmekte ve destek olmaktadır.

YÜD Yayını

 Bu sayede finans kuruluşları;

Uyum Süreci

- mevcut durumlarını tesbit edebilmekte,
- atılacak adımlar ve sonuçlarını da içeren kapsamlı bir aksiyon planı hazırlamakta,
- IFC yatırımları için uygun hale gelmekte,

Liderlik

- Paris Anlaşması ile uyum konusunda liderlik etmekte,
- rekabetçiliği arttırmakta,
- pazardaki diğer oyunculara örnek teşkil etmekte,

Yeni Fırsatlar

- sürdürülebilir finans için ana kuruluşlardan biri olarak konumlanmakta,
- finans iklimini geliştirmek adına yeni müşteri ve yatırımcıları çekebilmektedir.

B. COP27: FİNANS KURULUŞLARI İÇİN UYGULAMALAR

➤ COP27 SONUÇLARI

- 1,5 derece hedefinin hala ulaşılabilir olduğu, ancak karbon emisyonlarını azaltmak ve daha sürdürülebilir üretim araçlarına geçmek için acil ve kapsamlı eylem gerekeceği belirtilmiştir.
- Ülkeler kömürden uzaklaşmaktadır.
- Savunmasız ülkelerin iklim değişikliği şoklarıyla başa çıkmalarına yardımcı olmak için kapsamlı bir “kayıp ve hasar” fonu kurulmuştur.
- Kamu ve özel sektör ile birlikte çok taraflı finans kuruluşları tarafından, fonların çok daha güçlü bir şekilde mobilize edilmesi gerekecektir.
- Gelişmekte olan ekonomilere (özellikle de özel sermaye) yönelik finansman, gerekli ölçekte ilerlememektedir.
- Ülkelerin iklim değişikliğinin fiziksel sonuçlarına uyum sağlamasına yardımcı olmak için daha fazla uyum finansmanına ihtiyaç bulunmaktadır. Maliyetlerin 2030 yılına kadar yılda 140-300 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.

YÜD Yayını

COP27 Finans Günü Çıktıları;

- Paris Anlaşması hedeflerini karşılamak için yılda 4 trilyon ila 7 trilyon dolar gerekmektedir.
- Gelişmekte Olan Piyasalarda 2020 ile 2030 arasında 20 trilyon doların üzerinde ihtiyaç olduğu tahmin edilmektedir.
- Temel olarak, yenilikçi finans, sürdürülebilirlik, geçiş sürecinin finansmanı, özel sektörün rolü temalarına odaklanılmıştır.
- 2025 yılına kadar 2019 seviyelerine kıyasla iki kat finansman gerekeceği vurgulanmıştır.
- Çok taraflı kalkınma bankalarının, en yoksul ülkelere fayda sağlayacak kaynakları harekete geçirmede açık ara en etkili araçlar olduğu dile getirilmiştir.

Enerji Sektörüne İlişkin COP27'den Çıkarımlar;

- Özel sektörün emisyonları basitçe dengelemek yerine, elektrik sektöründeki karbonu tamamen ortadan kaldırmak için gerçekten güçlü adım atması gerekmektedir ve karbonize elektrik iklim sorununun merkezinde yer aldığından bunun sağlanması oldukça zor olacaktır.
- Enerji sektörü, ısı ve ulaşım ile birlikte küresel karbon emisyonlarının en az dörtte üçünden sorumludur, bu nedenle enerji sektörü ana odak alanı olmalıdır.
- Bu konuda 7/24 Karbonsuz Enerji (CFE) hareketi gündeme gelmiştir. CFE, her kilovatt-saat elektrik tüketiminin, her gün, her saat, her yerde karbonsuz elektrik kaynakları ile karşılanması anlamına gelmektedir.
- Enerji güvenliği, esasen devam eden enerji krizi iklimi nedeniyle tartışılan kilit konulardan biri iken “Kayıp ve Zarar Fonu” anlaşması en önemli kazanım olmuştur.
- Sadece mevcut finansmanın düzenlemesi değil, ihtiyaç duyulan yenilikçi kaynakların neler olduğuna da odaklanılmıştır.

YÜD Yayını

- Fosil yakıtlardan yenilenebilir enerji kaynaklarına geçebilmek için küresel olarak 2.8 trilyon dolarlık bir kaynağın sadece %2'si Afrika kıtasına ayrılmıştır. Cop27'de bunun daha adil dağıtılması için bazı görüşmeler de yapılmıştır.

Cop27 ve Su

- Cop27'de gündeme gelmesine rağmen diğer sektörlerle birlikte kabul edilen su sektöründen Paris Anlaşması'nda söz edilmemektedir.
- Cop27 uygulama planında sudan açıkça bahsedilmiş ve ekosistemin korunmasına odaklanılmıştır.
- Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (Intergovernmental Panel on Climate Change / IPCC) 2022 raporunda da, uyum ve dayanıklılık çabalarının "su bazlı" olması çağrısında bulunulmuştur.
- Dünya Bankası, uzun vadeli ekonomik kalkınma için suyla bağlantılı bir dizi iklim merkezli ulusal kalkınma stratejisi yayınlamaktadır.
- Tüm süreçte finans açısından "kimseyi geride bırakmamak" odağı olduğu gibi suya erişim açısından da aynı bakış açısının korunması gerektiği vurgulanmıştır.
- Özellikle altyapı açısından çok büyük bir yatırım ihtiyacı olduğu ancak yatırımcıların ilgisinin yeterince çekilemediği belirtilmiştir.

Gıda Güvenliği ve İklim Değişikliği

- İklim değişikliği, nüfus artışı, Covid 19 ve Rusya-Ukrayna savaşından ötürü tedarik zincirinde yaşanan zorluklar ve fiyat artışları son dönemde gıda güvenliğini en çok etkileyen unsurlar olmuştur.

COVID ve Rusya-Ukrayna savaşı, tarımsal emtia fiyatlarında en az %30'luk bir artışa yol açarak 150 milyon kişinin daha yoksulluk/açlık çekmesine neden olmuştur.

- Tarım, iklim değişikliğinden kaynaklı büyük kayıplara uğrarken, en büyük üçüncü karbon salan sektördür. Küresel sera gazı emisyonlarının %18,4'ünü doğrudan oluşturmaktadır.

YÜD Yayını

- Paris Anlaşması, Cop27, Yeşil Mutabakat, Avrupa Stratejik Otonomisi hükümetlerin geliştirdiği tarımdaki dönüşümü desteklemek adına yapılması gerekenleri içeren araçlar olmuştur.
- İklim uyumlu tarım anlayışının; iklim değişikliğine karşı dayanıklılık oluşturması, çevre üzerindeki olumsuz etkileri azaltması ve verimliliği arttırması beklenmektedir.
- Arazi kullanım verimliliği, gıda güvenliği, yeşil altyapı, azaltılmış sera gazı emisyonları, temiz yakıtlar sayesinde artan verim ile kârın da artması sağlanabilecektir.
- Finansal açıdan da iklim uyumlu tarımı destekleyecek araçların geliştirilmesi, müşterilerin ve tüketicilerin desteklenmesi, yeşil finansmana erişimin kolaylaştırılması önem kazanmıştır.

C. YENİLİKÇİ İKLİM FİNANS ARAÇLARI: BÖLGE DEN VAKA ÇALIŞMALARI

 IFC tarafından yenilikçi iklim finans araçlarına yönelik düzenlenen vaka çalışmaları webinarında aşağıda yer alan sorular katılımcılara yöneltilmiştir:

- Bu iklim finansmanı aracını/projesini yenilikçi/benzersiz yapan nedir?
- Bu aracın/projenin ana özellikleri nelerdir?
- Nasıl bir etki yaratılmıştır?
- Bu araç/proje, uygulayıcı Finansal Aracının iklim finansmanı işini geliştirmesine nasıl yardımcı olabilir?

 Sentetik Risk Transferi Yoluyla Yeşil Kredilendirmenin Genişletilmesi, Bölgede Öncü Mavi Finans, Romanya'daki Yeşil Ev Projeleri için Tüketici Finans Sağlayıcısı ile Ortaklık, Gürcistan'da Yeşil Finansın Ülkenin İlk Yeşil Tahviliyle Geliştirilmesi başlıklarında vakalara yer verilen webinarın kaydını izlemek için lütfen tıklayınız:

<https://www.youtube.com/watch?v=KuYid05Qx0&t=3490s>

**Webinar sunumunu talep eden üyelerimizin YÜD ile temasa geçmelerini rica ederiz.*